

propan-butan jen za osm dolarů. A pokud jde o elektřinu, zaplatíte ještě méně: středně velké Pozemské lodi postačí 10 baterií (Reynoldsova společnost obvykle používá baterie do golfových vozíků za 75 dolarů), které pak vydrží asi 7 let.

Prvním krokem je naplnit staré pneumatiky blátem. Namáhavá práce, kterou obvykle obstarává železná palice. Pak se z těchto netradičních cihel staví nosné zdi. Do mezer se cpou staré hliníkové plechovky a celá stavba pak obvykle bývá překrývána vepřovicemi.

Ačkoliv jsou Pozemské lodi postaveny ze smetí, mohou být překvapivě elegantní. Vnitřní prvky – třeba schodiště, zdi a vany mívají zajímavé kroucené tvary. Staré lahve, které se při stavbě používají, někdy zůstanou zčásti nezakryté, a zdi jsou tak barevnější a atraktivnější.

Na střeše domu jsou kolektory na sníh a déšť. Voda je vedena do podzemních nádrží. Nejprve slouží k pití, praní a koupání a pak putuje do květináčů, kde se pěstuje zelenina. Odtud přebytečná voda putuje na toaletu a končí na venkovních záhonech, kde rostou květiny, stromy a keře – tedy nic požívatelného. Ovšem ne všechny prvky ekologických domů si vždy získaly popularitu – například solární toalety s poněkud zvláštním zpracováním odpadu.

O popularitu ekologických domů se už začali starat i ve Velké Británii. Jedna skotská dobrovolnická organizace (jmenuje se Sustainable Communities Initiatives) ve městě Fife právě dokončuje první Pozemskou loď ve Velké Británii, druhou pak v Brightonu staví společnost Low Carbon Network.

Obě instituce si dobře naplánovaly náklady na stavbu Pozemské lodi. Stavební manažer Daren Howard říká, že brightonská Pozemská loď bude malý domov s asi pěti pokoji. „Pokud jde o náklady, chtěli bychom se vejít do padesáti tisíc liber (skoro třiašedesát tisíc eur),“ vysvětluje Howard.

FOTO: ARCHIV

Pozemská loď ve Fife se staví z přibližně sedmi stovek starých pneumatik a patnácti set plechovek, jako izolační materiál se používá ovčí vlna. „Někteří lidé si myslí, že Pozemská loď je úplně zadarmo. Ale tak to není,“ říká Paula Cowieová, manažerka skotské stavby. Přesto jsou náklady poměrně velmi nízké. Další finance můžete ušetřit, když si Pozemskou

loď postavíte sami. Ovšem největší výhodou Pozemských lodí samozřejmě zůstává ekologická šetrnost.

Obě britské stavby budou sloužit coby ukázkové domy, kde se lidé budou moci přesvědčit, zda by nechtěli mít vlastní. A zájem je už teď. Jonathan Kalviac, dvaatřicetiletý Američan žijící ve Velké Británii, viděl Pozemskou loď, kte-

rou staví Low Carbon Company. Společně se svou ženou teď sní o vlastním ekologickém domě, možná někde v Pyreneích. „Chceme být zcela soběstační,“ tvrdí.

Penzió v Novém Mexiku

A někteří lidé si už zase nedokáží představit, že by žili jinak. Pětašedesátiletá Joan Dobsonová a její manžel před deseti lety odešli ze zaměstnání, aby si postavili ekologický penzió blízko Taosu v Novém Mexiku. Je soběstačný, tedy kromě rezervního benzínového generátoru, který nepoužívají příliš často.

Údržba není zvlášť náročnou záležitostí. „Musíte pouze naplnit baterie vodou. A to vám zabere asi tak půl hodiny měsíčně,“ směje se Joan, která na bydlení v Pozemské lodi nedá dopustit. „Jsme na kopci. Do konce života už se můžeme jen spokojeně rozhlížet,“ říká.

Ale pro Josephine Overeemovou, nizozemskou novinářku, o níž byla řeč na začátku, byly představy růžovější než skutečnost. Na jaře roku 2000, poté, co se byla podívat v Taosu, se pokusila postavit Pozemskou loď na vlastním pozemku na belgickém venkově. Když prošla první fází plánování nákladů a získávání povolení, narazila na odmítnutí místního starosty.

Michael Reynolds jí tehdy pomohl se stavbou malé, jednopokojové Pozemské lodi na dvoře Josephiina bruselského domu. Ačkoliv je na ní ještě hodně práce, její majitelka ji shledává opravdu kouzelným místem, kam zve své děti a vnoučata na oběd či večeri.

Než idea ekologického domu dorazí do České republiky, respektive než se v našich podmínkách promění ve skutek, uplyne zřejmě ještě hodně vody. Ovšem proč si pohodlného a velmi luxusního soužití s přírodou neužít alespoň během dovolené?

DIANE M. FRESQUEZOVÁ

Tento text vyšel ve Wall Street Journal Europe
Překlad (ad)

PRONAJMĚTE SI EARTHSHIP

Ekologický penzió manželů Dobsonových leží blízko města Taos v americkém Novém Mexiku. Dva lidé tu za noc zaplatí 110 dolarů, v ceně je snídaně a odpolední občerstvení. Telefon: 1-505-776-5738, e-mail: dobhouse@newmex.com.

Pronajmout si můžete i celou Pozemskou loď: například Nautilus (též v Novém Mexiku). Dvě osoby zaplatí za 1. noc 130 dolarů, za každou další noc sto dolarů. Pokud jste tři nebo čtyři, za 1. noc zaplatíte 180 dolarů, za každou další 130 dolarů.

INTERNET

Veškeré potřebné údaje najdete na internetových stránkách Earthship Biotechture: www.earthship.org
Jde o stránky průkopníka ekologických domů Michaela Reynoldse. Dozvíte se tu spoustu obecných informací, můžete si prohlédnout fotografie atd.

Další odkazy:
Low Carbon Network (Brighton, Anglie): www.lowcarbon.co.uk
Sustainable Communities Initiatives (Fife, Skotsko): www.sci-scotland.org.uk
Earthship Belgium (Antverpy): www.earthshipbelgium.be